

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.208/2020/2.

A Debreceni Ítéltábla a másodfokú eljárásban a dr. Halász Tamás kamarai jogtanácsos által képviselt felperes neve (Cg..., címe) felperesnek - a dr. Vasas József ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (Cg..., címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 2019. május 23. napján kelt 9.G.15-18-040.113/42-II. számú ítélete ellen az alperes 43. sorszáma - Gf.III.30.306/209/7. számon kiegészített - fellebbezése alapján, a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.III.30.079/2020/3. számú végzésével elrendelt megismételt másodfokú eljárásban az alulírott napon - tanácsülésen - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 319 500 (háromszáztizenkilencezer-ötszáz) Ft összevont másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget, az államnak - az illetékhatóság felhívására - 263 100 (kettőszázhatvanháromezer-egyszáz) Ft állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság (a fizetési meghagyásos eljárásból alakult perben) a fellebbezett ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 288 775 Ft-ot, annak a 2016. május 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatát és 361 765 Ft perköltséget.

Az ítéletben megállapított - a fellebbezés elbírálása szempontjából lényeges - tényállás szerint a H.-al (a továbbiakban: adós) szemben a Nyíregyházi Törvényszék által - a 2010. március 12-én benyújtott hitelezői kérelem alapján - 2010. szeptember 3-ai kezdő időponttal elrendelt 10.Fpk.15-10-..... számú felszámolási eljárásban az alperes járt el felszámolóként, a felperes pedig összesen 102 468 677 Ft határidőben bejelentett igénnyel nyilvántartott hitelező volt.

A Nyíregyházi Törvényszék (a továbbiakban: felszámolási bíróság) a 2016. február 2-án kelt 10.Fpk.15-10-...../56. számú záróvégzésében az alperes által 2015. július 16-án 51. sorszámon előterjesztett módosított zárójelentést, zárómérleget és vagyonfelosztási javaslatot jóváhagyta, - egyebek között - kötelezte az alperest, mint felszámolót, hogy az adós 3 361 492 Ft értékesítésből származó pénzkészletéből 30 napon belül 3 288 775 Ft-ot a felperesnek a Cstv. 49/D. §-a szerinti hitelezői igénye kiegészítésére fizesse ki, a felszámolási eljárást befejezetté nyilvánította, az adóst megszüntette és rendelkezett a cégjegyzékből való törlése iránt.

A záróvégzés - fellebbezés hiányában - 2016. április 14-én jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

A felperes - többszöri eredménytelen felszólítás után - az alperes ellen 3 288 775 Ft tőkére és annak a 2016. május 15-től járó kamataira fizetési meghagyás kibocsátását kérte. A dr. S.M. ...-i közjegyző által kibocsátott ... számú fizetési meghagyással szemben az alperes ellentmondással élt. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes a keresetében az alperest 3 288 778 Ft kártérítés, és annak a 2016. május 15-től a kifizetés napjáig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:155. § (1) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata, valamint a perköltsége megfizetésére kérte kötelezni.

A keresetének a jogszabályi alapjaként a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 54. §-át, valamint a Ptk. 6:519., 6:522. § (1) és a 6:540. §-át jelölte meg.

Arra hivatkozott, hogy az alperes azzal, hogy mint felszámoló a felszámolási bíróság jogerős végzésében megállapított fizetési kötelezettségének nem tett eleget, jogellenes és felróható magatartást tanúsított, ezért az okozott kár megtérítésére köteles.

Az alperes a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy az adós felszámolási eljárásában felszámolóként - a Cstv. 54. §-ának megfelelően - úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a Cstv. 39., 46., 50. és 52. §-ainak a rendelkezéseiből, valamint a Kúria Fpkf.VII.30.037/2015/4. számú végzéséből levezetett érvelése értelmében a kárfelelősség nem a felszámoló szervezetet, hanem a felszámolóbiztosként eljáró P.-S. D. magánszemélyt terheli.

[2] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak találta.

Az indokai részletes kifejtése mellett nem fogadta el az alperesnek azt a védekezését, hogy a felperes felé kárfelelősséggel nem ő, hanem a felszámolóbiztos tartozik.

Ugyanakkor rámutatott arra, hogy mivel a felperes lényegében azért indított kártérítési keresetet, mert a felszámolási bíróság jogerős záróvégzésében meghatározott fizetési kötelezettségének az alperes, mint felszámoló nem tett eleget, az alperes kártérítési felelősségét csak ezzel összefüggésben vizsgálta.

Kifejtette, hogy az alperes, mint felszámoló kártérítési felelősségét a Cstv. 54. §-a alapozza meg, amely megállapításának a Ptk. 6:519. §-ában írt feltételei az alperes részéről a jogerős záróvégzés nem teljesítésében megnyilvánuló kötelezettségszegéssel, és azzal okozati összefüggésben a felperes kára keletkezésével megvalósultak, az alperes pedig a felelősség alól nem mentette ki magát.

Rámutatott, hogy az alperes kártérítési felelősség alóli mentesülését nem eredményezheti az, az általa hivatkozott tény sem, miszerint 2016. március 1-jétől nem végez felszámolói tevékenységet, és a felszámolói névjegyzékből is törölték. Ennek ugyanis azért nincs jelentősége, mert az alperes a felszámolói tevékenységgel érintett időszakban keletkezett fizetési kötelezettségeinek a felszámolói tevékenysége megszüntetését követően is mindaddig köteles volt eleget tenni, „amíg van olyan lezárt felszámolási ügy, amelynek iratai nem bizonyítják azt, hogy valamennyi fizetési kötelezettségének eleget tett.”

Az elsőfokú bíróság mindezen indokokkal, valamint arra tekintettel, hogy az alperes csupán állította, de semmilyen módon nem bizonyította azt, hogy a felszámolási bíróság jogerős záróvégzése szerint a felperes felé fennálló fizetési kötelezettségének eleget tett, az alperest a felperes javára a kereset szerint marasztalta.

[3] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és „a Pp. 258. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására” utasítását kérte.

A fellebbezési kérelmének - kiegészített - indokokaiban eljárási szabálysértésként kézbesítési szabálytalanságokra hivatkozott.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el azzal is, hogy nem vizsgálta azt, hogy a felszámolóbiztos a feladatait meddig látta el munkaviszonyban. Figyelmen kívül hagyta ugyanis azt a tényt, hogy az alperest, mint felszámoló szervezetet az FNV Hatóság 2016. ... 31-ével törölte a Felszámolók Névjegyzékéből, azaz még az adós felszámolását befejező záróvégzés jogerőre emelkedése előtt.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen hagyta figyelmen kívül azt az általa hivatkozott EBH2015.2. számú határozatot, amelyben a Kúria kifejtette, hogy a felelősség a vezető tisztségviselő jogait gyakorló személy helyébe lépő személyt terheli, tehát a jelen esetben a korábban eljáró felszámolóbiztost. Ebből ugyanis megállapítható, hogy „a Cstv. jelenlegi szabályozása nem zárja ki indokolt esetben a felszámoló felelősségének a megállapítását, vagy közvetlen helytállási kötelezettségét.”

Az alperes mindezeket túl megismételte azt a hivatkozását is, hogy felszámolóként eleget tett a vele szemben támasztott gondossági elvárásnak, úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, „kárt a hitelezőknek, így a felperesnek sem okozott.”

- [4] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte, arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő, megalapozott és helytállóan indokolt döntést hozott.

Szerinte az alperesnek a felszámolási eljárásban a részére történt szabálytalan, illetve elmaradt kézbesítéssel kapcsolatos fellebbezési hivatkozásai egyrészt - az elsőfokú eljárásban, a 36. sorszámú beadványában előadottakhoz képest egy új védekezésének minősülő - az 1952. évi Pp.235. § (1) bekezdése szerint meg nem engedett, ezért a másodfokú eljárásban (az indokolását ideértve) figyelembe nem vehető - új tényállítások. Másrészt megalapozatlanok is abból az okból, hogy az alperesnek azok az állításai, hogy a felperes akár a 2016. február 16-án, akár a 2017. október 9-én kelt felszólító leveleit a részére szabálytalanul kézbesítette, a fellebbezésének 3. oldalán tett saját nyilatkozatra figyelemmel is valótlank. Kiemelte, hogy ezen túlmenően az elsőfokú bíróság helytálló megállapításával egyezően az alperesnek törvényi kötelessége gondoskodni arról, hogy a bejegyzett székhelyén a postai küldeményeket átvegyék, ezért ennek az elmulasztása miatt az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a postai küldemények kézbesítéséhez kapcsolódóan hátrány érte.

A felperes szerint alaptalanok az alperesnek az elsőfokú bíróság döntését a felszámolóval szemben a felszámolóbiztos felelősségére hivatkozva támadó fellebbezési érvelései. A Kúria Gfv.VII.30.083/2013/3. és a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.291/2018/4. számú döntésének az indokolására utalva hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyes álláspontjának megfelelően abból a tényből következően, miszerint P.-S. D. a vele létesített munkaviszony alapján járt el felszámolóbiztosként, a Cstv. 27/A. § (3), (12) bekezdéseinek és a 27/B. § (1) bekezdésének a rendelkezéséből következően a felszámolóbiztos felszámolási eljárás során végzett tevékenységéért, esetleges mulasztásáért a munkáltatója, a felszámoló tartozik felelősséggel.

Alaptalan az alperesnek a kártérítési felelőssége megállapításához szükséges okozati összefüggés hiányára történt fellebbezési hivatkozása is. A felszámolási eljárásban hozott jogerős záróvégzés egyértelműen az alperest kötelezte az e határozat meghozatalának az időpontjában rendelkezésére álló adósi pénzkészletből a felperes javára 3 288 775 Ft kifizetésére, aminek a teljesítésére tett állítását semmivel nem bizonyította. Az elsőfokú bíróságnak nem kellett vizsgálnia, mert nincs jelentősége, hogy a felszámolóbiztos a felszámolóval meddig volt munkaviszonyban.

Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges, az ő kötelezettségébe tartozó törvényi feltételeket a felperes bizonyította.

- [5] Az ítélet tábla a 2019. december 4-én kelt Gf.III.30.306/2019/8. számú végzésével a pert megszüntette, az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, megállapította, hogy a jelen eljárás illetékmentes, ezért a felperes a lerótt 98 664 Ft eljárási illeték visszatérítését kérheti. Kötelezte a felperest az alperes javára 35 000 Ft együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére.
- Az ítélet tábla a döntését azzal indokolta, hogy a felperes kereseti kérelme - az abban tett tényállítások alapján - a tartalmában (1952. évi Pp. 3. § (2) bekezdése) az alperessel szemben egy jogerős bírósági határozaton alapuló fizetési kötelezettség teljesítésének a kikényszerítésére irányult, a Nyíregyházi Törvényszék 10.Fpk.15-10-...../56. számú záróvégzése pedig megfelelt a végrehajtható okirattal szemben a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 15. § (1) bekezdés a) pontjában, 13. § (1) bekezdésében írt feltételeknek, ezért az ebben a jogerős végzésben előírt, a felszámolót (alperest) terhelő kötelezettség jogosultja (a hitelező/ felperes) a Vht. szerint végrehajtási eljárás kezdeményezésére jogosult, felperes kérelmére végrehajtás elrendelésének van helye. Erre tekintettel a felperes keresetlevelében előterjesztett kérelmét a tartalma szerint az alperes ellen végrehajtás elrendelése iránti kérelemnek kellett (volna) tekinteni és ilyenként elintézni. Az elsőfokú bíróság tehát tévedett abban, hogy a felperes által érvényesített jog kártérítés iránti igény, és ebből következően tévedett abban is, hogy erről a jogról kellett, ítéletben döntenie.
- Mindezekre tekintettel az ítélet tábla a pert az 1952. évi Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel, a 157. § a) pontja alapján megszüntette, és az 1952. évi Pp. 251. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte.
- [6] Az ítélet tábla végzésével szemben a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt.
- A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Gfv.VII.30.079/2020/3. számú végzésével a jogerős végzést hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a felperesnek 264 500 Ft felülvizsgálati költsége merült fel, az szükségtelenül lerótt 164 378 Ft illetéktöbblet visszatérítését kérheti.
- A Kúria álláspontja szerint az ítélet tábla tévesen értelmezte a felperes keresetét, a Cstv. irányadó rendelkezéseit és a felszámolási eljárást lefolytató bíróság által hozott záróvégzést. A bíróság a záróvégzésben a Cstv. 34. § (2) bekezdése alapján az adós vagyonával rendelkezni jogosult felszámolót kötelezte arra, hogy az adós vagyonát milyen módon ossza szét a hitelezők között [Cstv. 60. § (1) bekezdés]. Nem a saját személyében a saját vagyonából kötelezte tehát fizetésre a felszámoló szervezetet, hanem mint az adós vagyonával rendelkezni jogosultat, az adós vagyonából. Ha a felszámoló a jogszabályoknak és a bíróság rendelkezésének megfelelően a hitelezők részére a vagyonfelosztást végzi, úgy a kifizetést nem a saját vagyonából teljesíti, hanem felszámolóként a törvényben előírt kötelezettségének tesz eleget. Ezt a törvényi kötelezettségét szegi meg, ha a bíróság rendelkezése ellenére az adós vagyonából a meghatározott összeget nem fizeti ki a hitelező részére, és a hitelezőnek járó összeggel a bíróság jogerős végzésétől eltérően rendelkezik. Az ebből eredő kártérítési felelőssége - amennyiben annak feltételei fennállnak - a Cstv. 54. §-a szerint külön perben vizsgálható. A felperes keresetével érvényesített igény pedig a tartalma szerint - az ítélet tábla értelmezésétől eltérően - a Cstv. 54. § (1) bekezdése alapján a felszámoló alperes kártérítésben való marasztalására irányult, peres eljárásban bírálendő el. A perre (az elsőfokú eljárás lefolytatására) a Cstv. 54. § (2) bekezdése értelmében az első fokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék volt kizárólagosan illetékes. A per megszüntetésének feltételei ezért nem álltak fenn. Mindezek miatt előírta, hogy a megismételt másodfokú eljárásban az ítélet táblának a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között érdemben kell vizsgálnia az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [7] Az ítélet tábla - a pert megelőző fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtásának az időpontjára (2017. november 14.) tekintettel és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX.

törvény (Pp.) 629. §-ára és a 630. § (1) bekezdésére figyelemmel - a jelen, megismételt másodfokú eljárásban is az 1952. évi Pp. rendelkezéseit alkalmazta. A fellebbezést az 1952. évi Pp. 256/A. § (2) § (4) bekezdése alapján - a figyelemmel az (1) bekezdés f) pontjára - tárgyaláson kívül bírálta el. Ennek során - habár fenntartja azt a jogi álláspontját, hogy a bíróság felszámolási eljárásban hozott jogerős záróvégzése, amely a felszámoló számára kötelezettséget állapít meg, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 15. § (1) bekezdés a) pontja szerinti végrehajtható bírósági határozat, és az alapján a jogosult keresetként előterjesztett kérelmére is végrehajtási lap állítható ki - az elsőfokú bíróság ítéletét a Kúria előírásának megfelelően - az 1952. évi Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között - bírálta felül.

[8] A fellebbezés alaptalan.

[9] Az alperes a fellebbezésében csak az elsőfokú ítéletnek a hatályon kívül helyezését kérte, annak a jogszabályi alapjaként az 1952. évi Pp. 258. § (1) bekezdését jelölte meg, amely jogszabály azonban a végzés elleni fellebbezésről rendelkezik, így a jelen másodfokú eljárásban nem alkalmazható. Az 1952. évi Pp. 235. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a fellebbezéssel megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését annak a megváltoztatása nélkül csak akkor lehet kérni, ha a fél a fellebbezésében az 1952. évi Pp. 251. § (1) bekezdésének az alkalmazását, vagyis az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és erre tekintettel a per megszüntetését kéri, avagy, ha az 1952. évi Pp. 252. § (1), (2) és (3) bekezdése szerint hatályon kívül helyezési okra hivatkozik. Mivel az eljáró bíróval szembeni kizárási okra nem hivatkozott, és illet az ítélet tábla sem észlelt, az 1952. évi Pp. 252. § (1) bekezdése alapján nem volt helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének. Ezért az ítélet tábla azt csak abból a szempontból vizsgálhatta felül, hogy megállapítható-e a határozat meghozatala során az elsőfokú bíróság részéről a fellebbezésben hivatkozott - vagy hivatalból is észlelendő - olyan eljárási szabálysértés, amely miatt (az 1952. évi Pp. 252. § (2) vagy (3) bekezdése alapján) az ítélet hatályon kívül helyezése szükséges. Az érdemi döntés helyességét azonban - az 1952. évi Pp. 253. § (3) bekezdés szerint - nem vizsgálhatta (BDT2017.3730, BH2016.283.).

[10] Az alperes a fellebbezésében a hatályon kívül helyezésre alapot adó okként - a tartalma szerint - az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésére és anyagi jogszabálysértésre is hivatkozott. Az ítélet tábla részben eljárási szabálysértésre alapított fellebbezési indoknak tekintette az alperesnek az azzal kapcsolatos fellebbezési okfejtését, miszerint az elsőfokú bíróság a Cstv. 54. §-ára alapján indított perben téves következtetést vont le az alperes személyére. Ebben ugyanis az alperes azzal érvelt, hogy a felperesnek okozott kárért felelősség nem az alperes felszámoló szervezetet, hanem - „a Kúria VII.30.037/2015/4. számú, 2/2015. számú... elvi határozatokban” kifejtett álláspontjára figyelemmel - a vezető tisztségviselő jogait gyakorló személy helyébe lépő személyt, vagyis „jelen esetben a korábban eljáró felszámolóbiztost” terheli. Az alperes fellebbezési kérelmének ez az indoka - a tartalma szerint - eljárásjogi szabálysértésként arra való hivatkozást jelent, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során megsértette az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdésében és ezzel összefüggésben a 130. § (1) bekezdés g) pontjában írt eljárásjogi kötelezettségét. Az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdése értelmében ugyanis, ha a felperes a pert nem az ellen indította meg, akivel szemben az igénye érvényesíthető, a bíróságnak e tényre figyelmeztetnie kell, és lehetőséget kell neki adni arra, hogy megjelölje, kivel szemben kívánja az igényét érvényesíteni. A bíróságnak - a felperes kérelmére - az általa megjelölt személyt a kereset közlésével alperesként kell megidéznie, és a korábbi alperest a perből elbocsátania. Annak a megítélése azonban, hogy az adott esetben az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdésében szabályozott ún. „téves alperes” megjelölés esete áll-e fenn, és ehhez képest a fellebbezésben hivatkozott okból az elsőfokú bíróság terhére megállapítható-e eljárási szabálysértés, csak az 1952. évi Pp. 130. § (1)

bekezdés g) pontjának a figyelembevételével lehetséges. Az ugyanis, hogy valamely személy egy perben alperes lehet-e (azaz, hogy van-e passzív perbeli legitimációja) elsősorban anyagi jogi kérdés. Eljárásjogi kérdés csak kivételesen, akkor lehet, ha az adott per csak jogszabályban meghatározott személlyel (személyekkel) szemben indítható. Ilyen esetben ugyanis az 1952. évi Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja szerint a bíróságnak a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítania, feltéve, hogy a felperes e személyt (személyeket) - felhívás ellenére - nem vonta perbe. Ilyen esetben áll fenn a bíróságnak az, az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdésében előírt eljárásjogi kötelezettsége, hogy a keresetlevél elutasítása előtt felhívja a felperest a korrekcióra, és csak ennek elmaradása esetén utasíthatja el a keresetlevelet (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.487/2017/4.).

A jelen ügyben azonban az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdésében szabályozott téves perlés esete az alábbiakra tekintettel nem áll fenn, következésképp az elsőfokú bíróság a fellebbezésben állított eljárás szabálysértést nem követte el.

A felperes az alperessel szembeni kártérítési keresetét a Cstv. 54. §-ára alapította. E jogszabályi rendelkezés - az adós hitelezői védelme érdekében - kifejezetten a felszámolóra vonatkozóan tartalmaz felelősségi szabályt. A Cstv. 54. §-a szerinti felelősségre alapított kártérítési kereset ezért kizárólag olyan személy (személyek) ellen indítható, aki(k) (amelyek) felszámoló(k) volt(ak).

Az tehát, hogy a felperes keresetében megjelölt alperes rendelkezik-e passzív perbeli legitimációval az adott ügyben, annyiban eljárásjogi kérdés, hogy vizsgálni kellett az alperes felszámolói mivoltát, mert a Cstv. 54. §-ára alapított kártérítési per csak felszámoló (volt felszámoló) ellen indítható.

Az alperes maga sem vitatta azt, hogy az adós felszámolási eljárásában kijelölt felszámoló volt, ezért megállapítható, hogy a felperes a keresetét az ellen terjesztette elő, akivel szemben az igénye az anyagi jogi szabályok alapján érvényesíthető.

Az alperes az elsőfokú bíróság eljárás szabálysértésére hivatkozó fellebbezését arra (is) alapította, hogy a felperes kártérítést nem a felszámolóként eljáró gazdálkodó szervezettől, hanem közvetlenül a kárt okozó magánszemélytől követelhet. Mivel a keresete jogcímeeként a Ptk. 6:540. §-át is megjelölte, e törvényi rendelkezés alapján is vizsgálni kellett az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdése szerinti kötelezettségek tekintetében az elsőfokú bíróság esetleges eljárás szabálysértését.

Az ítéltábla ezzel összefüggésben a következő megállapításokat tette.

Az alperes teljesen félreértelmezte a Kúria hivatkozott (helyesen Fpkf.) VII.30.037/2015/4. számú határozatát, az ugyanis az általa a fellebbezésében megfogalmazott jogi érvelést nem tartalmaz. A Kúria az EBH2015.G.2. számon közzétett döntésében abban a kérdésben foglalt állást, hogy a kifogás alapján indult eljárásban a felszámoló az adós képviselőjében, vagy mint önálló, az adóstól független fél jár-e el. [Kúria Fpkf.VII.30.037/2015/4. számú végzés indokolása 14. pont] Ezzel összefüggésben fejtette ki azt a jogi álláspontját, hogy „A felszámoló az 1991. évi XLIX. törvény 27/A. § (12) bekezdése alapján a vagyonnal kapcsolatos, harmadik személyek irányában fennálló jogviszonyokban a hatóságok, bíróságok irányában az adós vezető tisztségviselőjének helyébe lépő, a vezető tisztségviselő jogait gyakorló személy, jogszabály eltérő tételes rendelkezése hiányában.” A Kúria végzése indokolásának a 14. pontjából egyértelműen megállapítható az is, hogy az abban a kifejtettek a felszámolóra és nem a felszámolóbiztosra vonatkoznak, ellentétben az alperesnek a szöveggörnyezetéből kiemelt, hiányosan idézett szövegrészt ekként magyarázó, kiegészített fellebbezési előadásával.

A Cstv. 54. §-a szerinti kártérítési felelősség alanyával kapcsolatos, az elsőfokú bíróság anyagi jogi szabálysértését megokoló alperesi fellebbezési érvelés pedig alapvetően téves.

A Cstv.-nek - az 1997. évi XXVII. törvény 5. § (1) bekezdésével beiktatott - 27/A. § (3) bekezdésének az 1997. augusztus 6-ai hatálybalépése után egyértelművé vált, hogy a kijelölt felszámoló szervezet által az adós felszámolásának a lefolytatására kinevezett felszámolóbiztos a felszámoló szervezet nevében jár el, tehát a felszámolás során kifejtett tevékenysége során annak a szervezeti (törvényes) képviselőjének minősül.

Figyelemmel arra, hogy a felszámolóbiztos, mint szervezeti képviselő a tevékenységét - a törvényszöveg alapján - elláthatja a felszámolóval létesített munkaviszonya, tagsági viszonya vagy megbízási jogviszonya alapján, az általa okozott kár megtérítésére a Ptk. 6:540. §-át, vagy a 6:542. §-át (felelősség a megbízott károkozásáért) lehet alkalmazni. Mivel a felszámolónak a felszámolói tevékenysége során a hitelezőknek okozott károkért való speciális felelősségét megállapító Cstv. 54. §-a nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a felszámolóbiztos károkozása esetén a felszámolóbiztos - mint törvényes képviselő - a képviselt felszámoló szervezet helyett, vagy azzal együtt lenne felelősségre vonható, speciális szabály hiányában az általános polgári jogi felelősségi formákat megállapító Ptk. rendelkezéseket kell alkalmazni. Ezek közül a Ptk. 6:540. §-a (felelősség az alkalmazott és a jogi személy tagja károkozásáért) az alkalmazott (jogi személy tagja) károkozása esetén is a károsulttal szemben a munkáltató (jogi személy) felelősségét állapítja meg, és nem teszi lehetővé helyette a károkozó személy közvetlen felelősségre vonását.

Mindezekből következően - az alperes eltérő jogi álláspontjával szemben - a Cstv. 54. §-a alapján sem lehetséges a felszámoló helyett a felszámolóbiztos ellen kártérítési per indítása, következésképpen ebből az okból sem állt fenn a jelen ügyben az 1952. évi Pp. 64. § (2) bekezdése szerinti téves perlés esete, így a kifejtettekre tekintettel sem állapítható meg az elsőfokú bíróságnak a fellebbezésben állított eljárási szabálysértése.

A Kúria már több - így a Gfv.VII.30.069/2014/5. és Gfv.VII.30.250/2013/6 számú - határozatában kifejtette, hogy a bíróság kijelölése alapján a felszámoló szervezet kerül jogviszonyba az adóssal, és annak alapján ő tartozik felelősséggel azért a vagyonért, amelynek a kezelésére a kijelölés következtében jogosulttá vált. A felszámolás lefolytatására a bíróság nem a felszámolóbiztost, hanem a felszámoló szervezetet rendeli ki. A felszámolóbiztos a felszámoló szervezet képviselőjében, annak nevében jár el. A felszámoló szervezet belső ügye, hogy kit jelöl ki erre a feladatra a megfelelő képzettséggel rendelkező személyek közül, és hogy munka- vagy polgári jogi jogviszony keretében bízta-e meg az érintettet a felszámolóbiztosi feladattal, az ellenőrzését miként végzi. Mindebből következően a felperesnek nem a felszámolóbiztossal, hanem a felszámoló szervezettel szemben áll fenn az igénye.

Az elsőfokú bíróság helytálló - az általa is hivatkozott, a Kúria Gfv.VII.30.083/2013/3., az ítélet tábla Gf.III.30.291/2018/4. számú határozatában is megjelenő bírói gyakorlatnak megfelelő - jogértelmezésével egyezően a felszámolóbiztos a tevékenységéért a munkáltatójának, megbízójának (a felszámoló szervezetnek) tartozik felelősséggel, a hitelezők, az adós és a bíróság felé viszont a felszámoló szervezet felel. Az ítélet tábla ezt azzal egészíti ki, hogy ha a felszámolóbiztos a feladatát munkaviszonyban látja el, a Ptk. 6:540. § (1) bekezdése szerint a károsult felperesnek okozott károkat a munkáltató felszámoló szervezetnek kell megtérítenie.

- [11] Alapítványul támadta az alperes az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva is, hogy az elsőfokú bíróság „eljárási hibát vétett, mert nem folytatta le a szabálytalan kézbesítés tekintetében a bizonyítási eljárást és nem vizsgálta az esetleges időelőttiiséget sem.” Az 1952. évi Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a polgári perben a bíróság csak az ügy eldöntése szempontjából jelentős tényeket veheti figyelembe, és ennek megfelelően csak ezek bizonyításával foglalkozhat. Azt, hogy valamely per eldöntése szempontjából mely tények jelentősek, azok az anyagi jogi jogszabályok határozzák meg, amelyek ezekhez a tényekhez, illetve a fennállásukhoz, vagy a fenn nem állásukhoz valamilyen joghatást fűznek.

A jelen esetben a felperes a keresetében az alperessel, mint felszámolóval szemben e tevékenysége miatt kártérítési igényt érvényesített, a keresetét megalapozó anyagi jogszabályként a Cstv. 54. §-át, valamint a Ptk. 6:522. § (1) bekezdését, 6:519. §-át és 6:540. §-át jelölte meg.

A Cstv. 54. §-a szerint a felszámoló a felszámolás során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. A kötelezettségének a megszegésével okozott kárért a polgári jogi

felelősség általános szabályai szerint felel. A felszámoló felelőssége az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, illetve a felszámolás alatt szerzett vagyonára terjed ki.

A felszámoló tehát a felszámolói kötelezettségei megszegésével okozott kárért a Ptk. 6:519. §-a alapján felel, amely kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Montesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a magatartása nem volt felróható.

A kártérítési felelősségére irányadó továbbá a Ptk. 6:540. § (1) bekezdése is, amely akként rendelkezik, hogy ha az alkalmazott a foglalkoztatására irányuló jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a munkáltató a felelős.

Mindezekből következően a jelen esetben a tényállás megállapításával összefüggő eljárási szabálysértések vizsgálata során is azokat a tényeket kell relevánsnak tekinteni, amelyeknek a fentiek megállapítása körében jelentősége lehet. Az ítéletábra már a Gf.III.30.306/2019/8. számú végzésében rámutatott arra, hogy (ahogyan arra a fellebbezési ellenkérelmében a felperes is helyesen utalt) nem ilyen az, hogy a Nyíregyházi Törvényszék 10.Fpk.15-10-...../56. számú záróvégzését szabályszerűen kézbesítették-e az alperesnek, miként az sem, hogy a felperes az alperes székhelyére küldte-e meg a pert megelőző fizetési felszólításait. Az ugyanis nem volt vitás, hogy a Nyíregyházi Törvényszék említett záróvégzése jogerőre emelkedett, erre tekintettel az 1952. évi Pp. 229. § (1) bekezdése kizárja a jelen eljárásban e jogerős határozatban foglaltak vitatását, illetve az e határozattal zárult felszámolási eljárás sérelmezhetőségét, így annak a vizsgálatát, hogy az említett felszámolási eljárásban történt-e - az alperes által hivatkozott - eljárási szabálysértés.

Az pedig, hogy a felperes fizetési felszólításait az alperes valós székhelyére küldte-e meg - illetőleg azt az alperes ténylegesen átvette-e -, azért nem releváns, mert a keresetben állított igény érvényesítésének az adott esetben az előzetes fizetési felszólítás nem az előfeltétele.

A jelen perben vizsgálható esetleges eljárási szabálysértésre ugyanakkor az alperes nem hivatkozott, azt pedig, hogy a felperes kérelmére a dr. S.M. ...-i közjegyző által kibocsátott ... számú fizetési meghagyást a részére szabályszerűen kézbesítették, azt átvette, kifejezetten elismerte.

- [12] Az ítéletábra mindezek alapján arra okot adó eljárási szabálysértés hiányában nem talált olyan indokot, amely alapul szolgálhatott volna az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes által kért hatályon kívül helyezésére. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét az érdemi döntés helyességének a vizsgálata nélkül az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdés I. fordulata, és a 254. § (3) bekezdése alapján, indokai szerint helybenhagyta.
- [13] A pervesztes alperesnek a saját másodfokú és felülvizsgálati eljárási perköltségét (ügyvédi munkadíj) magának kell viselnie, és az ítéletábra az 1952. évi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján őt kötelezte a felperes másodfokú és a felülvizsgálati eljárási perköltségének a megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét - az 1952. évi Pp. 79. § (1) bekezdés alapján hivatalból - a 3 288 775 Ft másodfokú pertárgyérték alapulvételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és a 4/A. § (1) bekezdése szerint- de arra figyelemmel, hogy a másodfokú tárgyalást nem tartott - a (6) bekezdés alkalmazásával a felszámítható 82 219 Ft helyett, 55 000 Ft-ban állapította meg, amelyhez hozzászámította a Kúria által a javára megállapított 264 500 Ft felülvizsgálati eljárási költséget és így az összesen 319 500 Ft másodfokú perköltség és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére az alperest az 1952. évi Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben kötelezte.
- [14] Az alperesnek - az illetékfeljegyzési joga folytán - az állam által előlegezett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerinti 263 100 Ft fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére kötelezése pedig - a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 17. és 18. §-aira figyelemmel a jelen eljárásban még alkalmazandó - a költségmentesség

bíróági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2), 15. § (1) és (3) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2020. szeptember 08.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró